

Zbyšek Korecki

A logisztikai támogatás az ISAF-ban

A jelenleg folyó többnemzeti műveletek logisztikai támogatásának gyakorlati megvalósítása új ismereteket hozott számunkra a disztribúciós csatornák, sztenderdek és az utánpótlás tekintetében. A NATO afganisztáni küldetése (ISAF) nagy hatást gyakorol a logisztikai támogatás értelmezésére, teóriájára és annak végrehajtására. Az ISAF logisztikai támogatásában jelentősen megnőtt a NATO Fenntartási és Ellátási Ügynökség, a NAMSA szerepe is.

A hadszíntéri szintű logisztikai támogatás kihívásai

Az Afganisztán és szomszédos országainak területén végrehajtott logisztikai támogatás elemzése számos hiányosságot tárt fel, melyek befolyással lehetnek a kívánt állapot eléréséhez, a jövőbeni fejlődéshez szükséges feltételek előkészítéséhez szükséges katonai képességekre. Az elemzés végén tett megállapítások azt mutatják, hogy a szövetséges erők alapvetően két megoldásra támaszkodhatnak:

- az egyik a logisztikai támogatás katonai logisztikai struktúráján belüli megvalósítása;
- a másik pedig a vállalkozók, beszállítók által nyújtott szolgáltatások.

Az ISAF jelenleg a NATO legnagyobb missziója, a partner országokkal együtt 40 ország⁷ vesz részt a katonai műveletekben. Ez rendkívül komplexé teszi a különböző

---

7 NATO-országok: Belgium, Bulgária, Kanada, Csehország, Dánia, Észtország, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Izland, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország, Törökország, Egyesült Királyság, Amerikai Egyesült Államok.
Nem-NATO országok: Albánia, Ausztrália, Ausztria, Azerbajdzsán, Horvátország, Finnország, Makedónia (FYROM), Grúzia, Írország, Új-Zéland, Svédország, Jordánia, Szingapúr, Ukrajna.

eljárás módok alkalmazását, amit még tovább bonyolítanak a hadszíntéren tevékenykedő egyéb kormányzati, humanitárius és más szervezetek, mint például:

- az új afgán kormány;
- az afgán Összhaderőnemi Parancsnokság (CFC–A);
- az ENSZ afganisztáni missziója (UNAMA);
- nem-kormányzati és nemzetközi szervezetek (NGOs, IOs), melyek száma eléri a 2600-at;
- a G–8-ak által vezetett biztonsági szektor reform partner országainak (SSR) jelenléte.

Afganisztán alapvetően egy hegyekkel borított ország, melynek átlagos tengerszint feletti magassága 1200 méter. *Az ország földrajzi adottságai extra erőfeszítést követelnek a logisztikai támogatás valamennyi funkciójától. A legnehezebb feladat azonban az egészségügyi támogatás megvalósítása, az eltérő nemzeti előírások, szabványok miatt.*

Az afgán úthálózat csak kis része alkalmas logisztikai támogatás végrehajtására. Csupán néhány irányban lehet utánpótlási feladatokat ellátni. Ezek:

- az afgán körgyűrű;
- a Kabul–Andahár fő utánpótlási útvonal;
- a Karaci–Kabul irány;
- az északi utánpótlási útvonal;
- valamint a nemzetközi repülőterek.

A direkt és indirekt támadások száma egyre növekszik a feszült, bizonytalan légkörben, ahol az ellenséges cselekedetek jellege is változik. A terrorista csoportok közötti nemzetközi kapcsolat, információcsere a katonai és polgári áldozatok számának növekedésében mutatkozik meg.

A NATO üzemanyagtanács ez év márciusi ülésén hangzottak el a következő adatok: 2007. október és 2008. március között 30 vállalkozó (üzemanyagtöltő-gépjárművezető) vesztette életét és több mint fél millió liter hajtóanyag semmisült meg az ISAF ellenes erők tevékenységének „köszönhetően”.

Amint az ismeretes, Afganisztán egy rendkívül alacsony infrastruktúrájú ország, ahol ráadásul korlátozott a felszíni szállítási kapacitás növelésének lehetősége is. *A nemzetközi, kormányzati és nem-kormányzati szervezetek azonban segítenek a szállítási és mozgatási kapacitás újjáépítésében, ami az afgán gazdaság talpraállításának kulcskérdése. A 2400 km hosszú afgán körgyűrű Afganisztán fontosabb városait köti össze, valamint leágazó ágain keresztül érhetőek el a környező országok: Pakisztán, Irán és a három közép-ázsiai ország: Türkmenisztán, Üzbegisztán és Tádzsikisztán. Az úthálózat nagyon rossz állapotban van, de újjáépítése döntő fontosságú az ország gazdasági és társadalmi újraegyesítésének szempontjából, valamint a Közép-Ázsiával, illetve a Pakisztán és India területén lévő Indiai-óceán kikötőivel való kereskedelmi kapcsolatok kiépítése tekintetében. A körgyűrű fejlesztésére jelentős pénzeszközök állnak rendelkezésre, melynek eredményeként a déli szakasza már javarészt elkészült. A legfőbb szponzorok: Világ Bank, Svédország, Pakisztán, Amerikai Egyesült Államok, Japán, India, Szaúd-Arábia, Ázsiai Fejlesztési Bank és Irán.*

Az infrastrukturális fejlesztések másik főiránya a kabuli és kandahári nemzetközi repülőterek, melyeken már több projektet is sikerrel valósítottak meg.

A logisztikai támogatás koncepciója

Az ISAF logisztikai koncepciója a Szövetséges Összhaderőnemi Logisztikai Doktrínán (AJP-4(A)) alapszik, melynek egyik sarkalatos pontja a többnemzeti logisztikai megoldásokban rejlő lehetőségek maximális kihasználása a hatékonyság és gazdaságosság elérése érdekében.

Az ISAF logisztikai koncepciójának alapelvei:

- a NATO és az erőket felajánló nemzetek (TCNs) közös felelőssége a logisztikai támogatás megtervezéséért, megszervezéséért és végrehajtásáért;
- a nemzeti támogató elemek (NSEs) alkalmazása;
- az ISAF Parancsnokság felelőssége a műveletek logisztikai támogatásának koordinációjáért, illetve a végrehajtás folyamatos figyelemkíséréséért (monitoring);
- a logisztikai támogatás végrehajtása a katonai, nemzeti, többnemzeti és polgári logisztikai erőforrások kombinált alkalmazásán alapszik;
- az ISAF Parancsnokság támogatja, illetve elősegíti a többnemzeti logisztikai támogatási megoldások kialakítását.

A Szövetség a stratégiai szintű légi szállításra a kabuli és a kandahári repülőtereket használja, melyek zavartalan működését NATO-erők biztosítják. Az ISAF mozgató és szállítási rendszerének főbb elemei:

- a NATO stratégiai légihídja (NATO ISAF Airbridge, NIA);
- az erők fogadását, állomásoztatását és előremozgatását (RSOM) biztosító elemek;
- a hadszíntéren belüli harcászati szintű légi szállítási rendszer (Tactical Intra Theatre Airlift System, ITAS);
- felszíni utánpótlási útvonalak (Ground Lines of Communication, GLOC).

Megint csak az NPC korábbi ülésére hivatkozva egy adat az üzemanyag-szállításra vonatkozóan: az ISAF műveletek támogatása érdekében évente közel fél milliárd liter hajtóanyag érkezik Afganisztánba tartálykocsikban, közúton. Ez azt jelenti, hogy nagyjából 5 ezer tartálykocsi-val lehet találkozni nap, mint nap az utakon. Ennek tükrében az átlagos leszállítási idő már nem is tűnik soknak, ami 12 nap a finomítótól a tábori üzemanyagraktárig (BFI).

A NAMSA rendkívül fontos szerepet játszik a hadműveletek logisztikai támogatásában, a különböző logisztikai funkciók (úm.: élet- és munkakörülmények biztosítása (real life support), üzemanyag-ellátás, horizontális és vertikális műszaki munkák végzése, infrastruktúrális beruházások, szállítmánykezelés stb.) szerződéses formában történő biztosításával. Ezzel csökkenti a hadműveletek harckiszolgálói támogatásához szükséges katona állomány létszámát, a logisztikai erők nagyságát.

A hadműveletek logisztikai támogatásában az alábbi alapszolgáltatások vannak:

– élelemzési ellátás,	– veszélyes hulladékok kezelése,
– energia ellátás, közmű,	– technikai eszközök mosása,
– víz, szennyvíz, szemétszállítás,	– mosatás, takarítás, tisztálkodás,
– engedélyek, belépők kiállítása,	– biztonsági ellenőrzések.

Igényszerinti szerződések:

<i>Tábori elhelyezésselkapcsolatos munkák:</i>	<i>Környezetvédelmi szolgáltatások:</i>
– infrastruktúra fenntartása;	– rovarirtás;
– új beruházások;	– rekreációs szolgáltatások;
– építési anyagokkal való ellátás;	– fordítás, tolmácsolás;
– aknamentesítés.	– temetkezési szolgáltatás.

Szállítás:

- menetrendszerinti buszjáratok, portalanítás, üza. szállítás, konténerszállítás;
- gépjárműbérlés.

Néhány konkrét példa a NAMSA által nyújtott logisztikai támogatásra:

- Herat Előretolt Támogató Bázis (FSB): kifutópálya felújítása, gurulók kivitelezése egyéb infrastrukturális beruházások;
- Mazâr-e Sharîf (MeS): kifutópálya, gurulópálya, hangárok gurulókkal, javító műhely, valamint rekreációs (MWR) központ építése;
- Bagram: kifutópálya, gurulópálya, hangárok gurulókkal (merek és forgósárnyas repülőtechnikai eszközök részére egyaránt), valamint rekreációs (MWR) központ építése;
- Kabul nemzetközi repülőtér (KAIA): a repülőtér északi szektorának költöztetésével járó vertikális műszaki feladatok elvégzése, vasúti kirakó áttelepítése, az ISAF parancsnok rezidenciájának kialakítása, egy új ROLE–2 kórház építése;
- Kandahári repülőtér: üzemanyag tároló kiépítése⁸, valamennyi reptéri szolgáltatás nyújtása, repülőtechnikai eszközök keresztszervizelése, az összes vasúti ki- és berakással kapcsolatos tevékenység végzése, az új Déli Regionális Parancsnokság felépítése, szállítmányok átrakását (combined air terminal operations, CATO) biztosító épület kialakítása, egy új légirányító torony felépítése, általános logisztikai támogatási funkciók végzése, egy ROLE–3-as kórház létrehozása, fenntartás-üzemeltetés stb. Kb. 30 NAMSA alkalmazott irányít 1700 helyi munkavállalót (contractors);

⁸ Egy újabb példa az üzemanyag-ellátás területéről: a NAMSA egy 23 millió literes hajtóanyag-tároló kapacitás kiépítésén fáradozik a kandahári repülőtéren, mely előreláthatólag 2009 áprilisában készül el. Ez év december elsejéig a 15 milliós kapacitás elérése a cél.